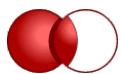

Izvještaj o poslovanju Ureda za reviziju institucija u FBiH za 2012. godinu

Sarajevo, mart 2013.

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: + 387 (0) 33 723 550, www.vrifbih.ba, e-mail: urevfed@bih.net.ba, vrifbih@vrfbih.ba

(Bosanski jezik)

**IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU
UREDA ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH
za 2012. godinu**

Sarajevo, mart 2013. godine

SADRŽAJ

1	UVOD	1
2	PODNOŠENJE GODIŠnjEG IZVJEŠTAJA O AKTIVNOSTIMA	2
3	NADLEŽNOSTI UREDA ZA REVIZIJU.....	2
4	ORGANIZACIJA UREDA ZA REVIZIJU	4
5	RUKOVOĐENJE.....	4
5.1	Stručni kolegij.....	5
5.2	Stručni savjet	5
6	UČEŠĆE U RADU KOORDINACIONOG ODBORA.....	6
7	SARADNJA SA PARLAMENTARNOM KOMISIJOM ODGOVORNOM ZA REVIZIJU	7
8	KONTROLA KVALITETA RADA.....	7
9	FINANSIJSKA REVIZIJA	8
9.1	Sektor za finansijsku reviziju institucija Federacije BiH.....	13
9.2	Sektor za finansijsku reviziju institucija kantona	15
9.3	Sektor za finansijsku reviziju zavoda, fondova, općina i agencija	16
9.4	Sektor za finansijsku reviziju javnih preduzeća	17
9.5	Revizijsko mišljenje u revizijskim izvještajima	18
10	SEKTOR ZA REVIZIJU UČINKA.....	19
11	SEKTOR ZA INFORMACIONE TEHNOLOGIJE	20
11.1	Implementacija IT strategije i najznačajnije IT aktivnosti	20
11.2	IT revizija u funkciji finansijske revizije.....	21
12	ODJELJENJE ZA PRAVNE I OPĆE POSLOVE.....	21
12.1	Pravni poslovi	22
12.2	Opći poslovi.....	22
12.3	Organizacija i sistematizacija radnih mjeseta	23
13	ODJELJENJE ZA FINANSIJSKO-RAČUNOVODSTVENE POSLOVE.....	24
13.1	Izvršenje Budžeta Ureda za reviziju za 2012. godinu	25
14	ODJELJENJE ZA LJUDSKE RESURSE, KOMUNIKACIJE I MEĐUNARODNE ODNOSE	26
14.1	Ljudski resursi	26
14.2	Razvoj ljudskih resursa.....	27
14.2.1	Eksterna edukacija uposlenih	27
14.2.2	Interna edukacija uposlenih	28
14.2.3	Ostala edukacija uposlenih	28
14.3	Komunikacije.....	28
14.4	Međunarodna saradnja	29
14.5	Projekti i međunarodne institucije sa kojima je ostvarena saradnja	30
15	ZAKLJUČNI REZIME	31

1 Uvod

Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine («Službene novine FBiH» br. 22/06), uređeni su pravni položaj i sjedište, glavne funkcije Vrhovne institucije za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine (Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine), rukovođenje, nadležnosti i ovlaštenja, osiguranje kvaliteta rada, izvještavanje i objavljivanje izvještaja, finansiranje, kao i druga pitanja od značaja za rad ove specijalizovane nezavisne revizijske institucije u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Prema Zakonu o reviziji, Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured za reviziju) u vršenju svojih dužnosti i nadležnosti, nezavisan je i ne podliježe upravljanju ili kontroli bilo koje druge osobe ili institucije, ako predmetnim Zakonom nije drugačije određeno. Temeljni dokument za utvrđivanje nezavisnosti vrhovnih revizijskih institucija (članica INTOSAI-a) je Limska deklaracija o smjernicama za pravila revizije usvojena na IX Kongresu INCOSAI-a u Limi. U dokumentu je navedeno: „Vrhovne revizijske institucije mogu postići svoje ciljeve objektivno i efikasno samo ako su nezavisne od subjekata revizije i zaštićene od vanjskih uticaja“.¹ Limska deklaracija utvrđuje da se nezavisnost vrhovnih revizijskih institucija ustanovljava ustavom, a zakonom vrhovne revizijske institucije detaljnije se definiše ta nezavisnost, kako same revizijske institucije, tako i zaposlenika koji, u ime vrhovne revizijske institucije, obavljaju povjerene zadatke. Ured za reviziju, u svom radu, primjenjuje Međunarodne INTOSAI standarde revizije, odnosno ISSAI Okvir u Bosni i Hercegovini. Međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (International Standards of Supreme Audit Institutions – ISSAI sastoje se od dokumenata usvojenih od strane INCOSAI-a (Kongresa Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija - INTOSAI), koji za cilj imaju upravljanje profesionalnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (VRI). Standardi obuhvataju preporuke u vezi sa zakonskim, organizacijskim i profesionalnim preduslovima, kao i način obavljanja, kako revizijskih, tako i svih drugih zadataka, koji se mogu povjeriti vrhovnoj revizijskoj instituciji. Pored toga, a prilikom revizije javnih preduzeća, u kojima država ima vlasnički udjel od 50% plus jedna dionica ili više, revizori se koriste revizijskim standardima Međunarodne federacije računovođa (IFAC).

Ured za reviziju nije nadležan preduzimati nikakve aktivnosti, izvan onih koje se zahtijevaju Zakonom o reviziji, ako smatra da te aktivnosti nisu u skladu sa njegovim dužnostima, ili ukoliko bi njihovo obavljanje spriječilo ispunjenje obaveza Ureda za reviziju, prema Zakonu o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Primjena Međunarodnih standarda revizije i Zakona o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine osigurava da uposlenici Ureda za reviziju i druge osobe, koje vrše bilo koje funkcije u vrhovnoj revizijskoj instituciji, rade u skladu sa profesionalnim pravilima. Ured za reviziju, u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i Međunarodnim revizijskim standardima donio je smjernice i druga akta neophodna za primjenu revizijskih standarda.

Kao nepolitična institucija, Ured za reviziju, u izvršavanju svojih nadležnosti, poštiva principe objektivnosti, nepristrasnosti, nezavisnosti i pouzdanosti, uz svakodnevnu primjenu općeprihvaćenih Međunarodnih standarda revizije. Vodič za reviziju javnog

¹ Koordinacioni odbor VRI u BiH: INTOSAI revizijski standardi („Službeni glasnik BiH“, br. 5/2001.) i Okvir Međunarodnih standarda vrhovnih revizijskih institucija-ISSAI Okvir u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br.38/2011 i „Službene novine FBiH“, br.30/2011).

sektora, Vodič za kontrolu kvaliteta revizije, Etički kodeks za revizore u javnom sektoru, Procedure i smjernice za provođenje revizije, samo su neki od ključnih dokumenata, kojih se pridržava revizijsko osoblje u svom radu i koji su ujedno i garant za postizanje kvaliteta revizijskog rada i izvještavanja.

Protekla, 2012. godina bila je i u znaku obaveznih aktivnosti proisteklih po dobijanju certifikacije Sistema menadžmenta kvaliteta (dobijen 2009.) i u tom kontekstu uložen je maksimalan napor kako bi se zadovoljilo uslovima, koje zahtjeva Sistem menadžmenta kvaliteta prema ISO-9001:2008. U kontekstu toga, u 2012. godini vršen je nadzor nad aktivnostima koje podrazumijeva Sistem menadžmenta kvalitetom po svim segmentima, kako bi se ispunili svi zahtjevi Standarda ISO 9001:2008 i s uspjehom, u 2013. godini, nastavio primjenjivati Sistem menadžmenta kvalitetom (QMS), uz stalnu obavezu njegovog održavanja i poboljšavanja u skladu sa zahtjevima Standarda ISO 9001:2008.

Internim propisima, pravilima i procedurama uređeni su funkcionisanje i rad Ureda za reviziju. U 2012. godini unaprijeđena su interna normativna akata i prateće smjernice i procedure.

2 Podnošenje Godišnjeg izvještaja o aktivnostima

Ured za reviziju dužan je, u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine («Službene novine FBiH» br. 22/06), podnijeti Godišnji izvještaj o aktivnostima, koji pored informacija o poslovanju sadrži i finansijski izvještaj Ureda za reviziju.

Godišnji izvještaj o aktivnostima Ureda za reviziju dostavlja se Parlamentarnoj komisiji odgovornoj za reviziju.

Kroz provođenje revizija, Ured za reviziju je u 2012. godini, osigurao nezavisna mišljenja o izvršenju budžeta i finansijskim izvještajima, korištenju resursa i upravljanja državnom imovinom od Vlade FBiH, budžetskih institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i javnih institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine, na koji način je doprinio pouzdanom obavještavanju o korištenju budžetskih sredstava, transparentnom i kvalitetnom upravljanju javnim prihodima, troškovima i imovinom u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Ured za reviziju je, u protekloj godini, blagovremeno informisao odgovorne institucije i javnost o svojim nalazima i preporukama, kroz pravovremeno i javno objavljivanje revizijskih izvještaja.

Na osnovu realizacije Plana i programa rada Ureda za reviziju za 2012. godinu i drugih aktivnosti, koje su se paralelno odvijale uz redovan proces rada, sačinjen je ovaj izvještaj o aktivnostima Ureda za reviziju institucija u FBiH za 2012. godinu.

3 Nadležnosti Ureda za reviziju

Nadležnost Ureda za reviziju, u skladu sa odredbama Zakona o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine obuhvata sve javne institucije u Federaciji Bosne i Hercegovine. Prema Zakonu o reviziji, generalni revizor svake godine, nakon konsultacija sa zamjenikom generalnog revizora donosi godišnji plan revizija. U godišnji plan revizija uključuju se zakonski obavezne revizije, a u skladu sa raspoloživim resursima (ljudskim i finansijskim). Planom se utvrđuju i revizije za koje ne postoji kontinuirana godišnja obaveza, a koje se određuju na osnovu kriterija za odabir klijenata za reviziju.

1. Obavezne revizije
  - a) Parlament Federacije Bosne i Hercegovine;
  - b) Predsjednik i potpredsjednici Federacije Bosne i Hercegovine;
  - c) Vlada Federacije Bosne i Hercegovine i njena ministarstva;
  - d) Javni fondovi, zavodi i agencije.
2. Revizije za koje ne postoji kontinuirana obaveza
  - a) Skupštine i vlade kantona na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine uključujući izvršenje kantonalnih budžeta;
  - b) Općine na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine;
  - c) Sve budžetske institucije koje se direktno finansiraju iz budžeta koje usvajaju parlament, skupštine kantona i općinska vijeća;
  - d) Vanbudžetska sredstva koja mogu biti uspostavljena zakonom (na federalnom i kantonalnom nivu);
  - e) Sredstva koja su kao zajam ili grant za Bosnu i Hercegovinu osigurana nekoj instituciji, ili projektu u Federaciji Bosne i Hercegovine od međunarodnih tijela i organizacija;
  - f) Sredstva osigurana iz budžeta bilo kojoj drugoj instituciji, organizaciji ili tijelu.
3. Nadležnost Ureda za reviziju obuhvata i preduzeće u kojem država ima vlasnički udjel od 50% plus jednu dlonicu ili više;
4. Revizija uključuje i sve finansijske, administrativne i druge aktivnosti, programe i projekte kojima upravlja jedna ili više institucija iz gore navedenih tijela, uključujući procesiranje i prihode od prodaje imovine, privatizacije i koncesija.

Kod naprijed navedenih institucija Ured za reviziju nadležan je za:

- finansijske revizije,
- revizije učinka i
- specijalne revizije.

Ured za reviziju je svoje aktivnosti i zadatke u 2012. godini izvršavao u skladu sa usvojenim Planom i programom rada za 2012. godinu.

Prema spomenutom Planu u 2012. godini izvršena je revizija finansijskih izvještaja korisnika Budžeta u Federaciji Bosne i Hercegovine, budžeta kantona, vanbudžetskih fondova, agencija i preduzeća sa većinskim državnim kapitalom. U 2012. godini nastavljeno je obavljanje tri revizije učinka. Jedna revizija je okončana u 2012. godini, dok se okončanje dviju preostalih revizija predviđa u prvoj polovini 2013. godine.

U skladu sa zakonskom obavezom, Ured za reviziju je podnio Javni izvještaj o reviziji Budžeta u Federaciji Bosne i Hercegovine za 2011. godinu Parlamentu Federacije BiH, a konačni izvještaji o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja ostalih revidiranih korisnika za 2011. godinu dostavljeni su nadležnim organima i menadžmentu.

Svi izvještaji objavljeni su na Internet-stranici Ureda za reviziju www.vrifbih.ba. Pored toga, Ured za reviziju je putem press-konferencija i drugih medijskih oblika izvještavanja upoznao javnost, poreske obveznike i druge zainteresirane subjekte sa nalazima Ureda za reviziju, u pogledu trošenja i upravljanja javnim novcem.

4 Organizacija Ureda za reviziju

Organizacija Ureda za reviziju utvrđena je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

Poslovi iz nadležnosti Ureda za reviziju u 2012. godini vršeni su u okviru slijedećih organizacionih jedinica:

- Ured generalnog revizora i zamjenika generalnog revizora;
- Sektor za finansijsku reviziju institucija Federacije BiH;
- Sektor za finansijsku reviziju institucija kantona;
- Sektor za finansijsku reviziju zavoda, fondova, općina i agencija;
- Sektor za finansijsku reviziju javnih preduzeća;
- Sektor za reviziju učinka;
- Sektor za informacione tehnologije;
- Odjeljenje za pravne i opće poslove;
- Odjeljenje za finansijsko-računovodstvene poslove;
- Odjeljenje za ljudske resurse, komunikacije i međunarodne odnose.

5 Rukovođenje

Radom Ureda za reviziju rukovodi generalni revizor. U rukovođenju Uredom za reviziju, generalni revizor je odgovoran za dužnosti i ovlaštenja data Uredu za reviziju, prema Zakonu o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Generalni revizor ima zamjenika koji mu pomaže u obavljanju dužnosti Ureda za reviziju i koji može, prema uputama generalnog revizora, vršiti sve funkcije, obaveze i ovlaštenja generalnog revizora.

U Uredu generalnog revizora i zamjenika generalnog revizora Ureda za reviziju, u protekloj godini obavljeni su najsloženiji poslovi iz nadležnosti Ureda za reviziju. Svi poslovi i zadaci koji su utvrđeni Planom i programom rada Ureda za reviziju za 2012. godinu izvršeni su blagovremeno. Sa rezultatima revizije, u toku protekle godine, Ured za reviziju je kontinuirano obavještavao nadležne institucije i organe, kao i sveukupnu javnost.

Pored redovnih aktivnosti uspješno su realizovani i drugi poslovi i zadaci koji su se javljali u toku godine, a nisu obuhvaćeni Planom i programom rada Ureda za reviziju. Menadžment Ureda za reviziju je sudjelovao u radu domova Parlamenta FBiH, kojom prilikom je generalni revizor imao izlaganja po izvještajima, koji su domovi Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine stavljeni na dnevni red svojih sjednica.

Menadžment Ureda za reviziju uzeo je učešće u radu različitih sastanaka, na različite teme, sa predstavnicima međunarodne zajednice i drugih zainteresiranih institucija (npr. Svjetska banka; PEFA-Misija za procjenu upravljanja javnim finansijama; različiti USAID projekti; Evropska Unija; Švedski državni ured za reviziju; SIGMA; ACCOUNT; Transparency International u BiH itd.).

Predstavnici Ureda za reviziju bili su, po pozivu vladinih i nevladinih institucija, prisutni i na okruglim stolovima, javnim raspravama, ekonomskim forumima (npr. Međunarodna konferencija internih revizora za Centralnu i jugoistočnu Evropu; Vlada FBiH-Nacrt Općeg antikorupcijskog plana na nivou FBiH; Centar za istraživačko novinarstvo, Centar za humanu politiku, Udruženje pozitivne vrijednosti; Centar za istraživanje politike suprotstavljanja kriminalitetu itd.).

Proteklu, 2012. godinu obilježila je PEER REVIEW (Kolegijalna revizija) vrhovnih revizijskih institucija u Bosni i Hercegovini (VRI u BiH). Menadžment Ureda za reviziju više puta se susreo sa predstavnicima Međunarodne kolegijalne revizije i osigurao im sve tražene informacije, izvještaje, i druge njima relevantne podatke potrebne za izvršavanje kolegijalne revizije VRI-a u BiH. Međunarodna kolegijalna revizija provela je aktivnosti pregleda Ureda za reviziju u toku 2011. godini, a u 2012. godini objavila je Nacrt izvještaja, koji je dostavljen vrhovnim institucijama za reviziju u BiH na davanje komentara. Po završenom očitovanju SIGMA je objavila konačan Izvještaj o rezultatima izvršenog pregleda.

5.1 Stručni kolegij

Stručni kolegij Ureda za reviziju obrazovan je 2003. godine radi razmatranja i zauzimanja stavova o načelnim i drugim značajnijim pitanjima iz djelokruga rada Ureda za reviziju i davanja prijedloga i mišljenja generalnom revizoru i zamjeniku generalnog revizora.

Prema Poslovniku o radu Stručnog kolegija Ureda za reviziju (azuriran 2008.godine) uređen je način rada i sastav Stručnog kolegija Ureda za reviziju institucija u FBiH u užem smislu i Stručnog kolegija Ureda za reviziju institucija u FBiH u širem smislu (U daljem tekstu: Stručni kolegiji Ureda).

Sve značajnije aktivnosti Ureda za reviziju u prošloj godini analizirane su na sastancima stručnih kolegija Ureda za reviziju i o njima su zauzimani stavovi.

Pod rukovodstvom generalnog revizora i zamjenika generalnog revizora, Stručni kolegij je u protekloj godini održao sedam širih sastanaka na kojima su, razmatrani i usvojeni Plan i program rada Ureda za reviziju za 2013. godinu i Izvještaj o poslovanju Ureda za reviziju za 2011. godinu. Pored toga, Stručni kolegij je razmatrao i zauzimao stavove o pripremnim dokumentima za obavljanje revizija; izvještajima izvršenih revizija (nacrti i konačni izvještaji); zatim o stručnim pitanjima koja su se javljala u postupku revizije; pitanjima o stručnoj obuci i usavršavanju uposlenih; nacrtima dokumenata i drugih propisa i općih akata iz nadležnosti Ureda za reviziju; finansijskom planu i realizaciji budžeta Ureda za reviziju; svim važnijim pitanjima iz oblasti rada Ureda za reviziju i načinu izvršavanja poslova i svim drugim složenijim pitanjima, koja su odredili generalni revizor i zamjenik generalnog revizora Ureda za reviziju.

5.2 Stručni savjet

U skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta, u Uredu za reviziju je predviđeno formiranje Stručnog savjeta, kao savjetodavnog tijela generalnog revizora.

Stručni savjet sačinjavaju zamjenik generalnog revizora, rukovodioci sektora i 5 vanjskih saradnika, stručnjaka iz područja revizije i računovodstva, javnih finansija, prava, javnih kompanija, javnih fondova.

Stručni savjet po upitu generalnog revizora daje tumačenja i mišljenja o određenim pitanjima iz navedenih oblasti.

Stručni savjet još uvijek nije konstituisan zbog nedostajućih finansijskih sredstava. U nedostatku ovog tijela, predstavnici Ureda za reviziju u 2012. godini sarađivali su sa predstavnicima akademske zajednice, kojom prilikom su razmijenjivana iskustva iz oblasti finansija, uz konsultantske usluge, bez finansijske naknade.

6 Učešće u radu Koordinacionog odbora

Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 12/06), Zakonom o reviziji institucija u Federaciji BiH („Službene novine FBIH“, broj 22/06) i Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske („Službeni glasnik RS“, broj 98/05) uspostavljen je Koordinacioni odbor vrhovnih institucija za reviziju BiH (u daljem tekstu: Koordinacioni odbor).

U skladu sa spomenutim zakonima, propisane su nadležnosti Koordinacionog odbora: Uspostavljanje jedinstvenih vodiča i uputstava zasnovanih na Međunarodnim INTOSAI revizijskim standardima, odnosno ISSAI Okviru u Bosni i Hercegovini; Razmjena profesionalnih iskustava i težnja ka obezbjeđenju konzistentne kvalitete revizije; Organizacija i koordinacija razvojnih aktivnosti sva tri VRI-a u BiH; Dodjeljivanje revizijske odgovornosti za zajedničke aktivnosti; Određivanje predstavljanja u međunarodnim tijelima.

Generalni revizor i zamjenik generalnog revizora Ureda za reviziju institucija u FBiH su članovi Koordinacionog odbora i svoje aktivnosti, u tom tijelu u 2012. godini, provodili su u skladu sa Programom rada Koordinacionog odbora za 2012. godinu, koji je baziran na usvojenom Strateškom planu razvoja vrhovnih revizijskih institucija u BiH za period 2008-2012. godina.

Koordinacioni odbor, a time i Menadžment Ureda za reviziju institucija u FBiH, su svoje aktivnosti u 2012. godini posebno usmjerili na: dosljednu primjenu Međunarodnih revizijskih standarda; dogradnju pravnog sistema na području državne revizije; jačanje samostalnosti i nezavisnosti; izradu zajedničkih planova stručnog osposobljavanja revizijskog osoblja i njihovoj realizaciji; zajedničko predstavljanje i učešće u međunarodnim institucijama i udruženjima vrhovnih revizijskih institucija u Evropi i svijetu sa svrhom korisne razmjene iskustava i ujednačavanja metoda rada.

Generalni revizor i zamjenik generalnog revizora Ureda za reviziju su, unutar djelovanja kroz rad Koordinacionog odbora, pratili aktivnosti na radu formiranih mješovitih radnih grupa iz tri VRI-a u BiH, u cilju izrade i ujednačavanja akata, izrade/ažuriranja vodiča za reviziju javnog sektora, vodiča za kontrolu kvaliteta revizije, Vodiča za IT reviziju i Strategije IT razvoja, Načela revizije učinka, različitim uputstvima, smjernica, politika i sličnih akata, čijim je usvajanjem ostvaren preuslov da vrhovne revizijske institucije u BiH na ujednačen način izvršavaju svoju misiju i obaveze propisane zakonom, u skladu sa međunarodnim standardima revizije.

U 2012. godini Kordinacioni odbor VRI-a u BiH imao je dodatne aktivnosti vezano za Kolegijalni pregled (SIGMA) vrhovnih revizijskih institucija u BiH, a također je preduzeo i pripremne aktivnosti za izradu izlazne strategije ili strategije samoodrživosti vrhovnih revizijskih institucija u Bosni i Hercegovini, nakon 2012. godine. Aktivno učešće Kordinacioni odbor VRI-a u BiH imao je i na konstruktivnim sastanacima vezano za ulogu i značaj parlamentarnih komisija odgovornih za reviziju.

Koordinacioni odbor vrhovnih revizijskih institucija u Bosni i Hercegovini, je tokom 2012. godine preduzimao aktivnosti vezano za realizaciju Odluke o preuzimanju Okvira Međunarodnih standarda vrhovnih revizijskih institucija – ISSAI Okvira u Bosni i Hercegovini (donesena 2011.godine). Stupanjem na snagu ove Odluke prestali su da važe INTOSAI revizijski standardi („Službeni glasnik BiH“, broj 5/01) koji su zamijenjeni INTOSAI standardima revizije – ISSAI 100-400. Ostale dijelove ISSAI Okvira u BiH, Koordinacioni odbor vrhovnih revizijskih institucija u BiH, objavljivat će naknadno (sukcesivno).

7 Saradnja sa Parlamentarnom komisijom odgovornom za reviziju

Prema Zakonu o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine regulisane su uzajamne obaveze Ureda za reviziju prema Parlamentarnoj komisiji odgovornoj za reviziju i Parlamentarne komisije prema Uredu za reviziju.

U skladu sa pomenutim zakonom, Ured za reviziju je u 2012. godini ispoštovao sve zakonske obaveze prema Parlamentarnoj komisiji odgovornoj za reviziju.

Svi revizijski izvještaji završeni u 2012. godini dostavljeni su Parlamentarnoj komisiji odgovornoj za reviziju. Također, su dostavljeni Plan i program rada Ureda za reviziju za 2012. godinu, Izvještaj o poslovanju Ureda za reviziju za 2011. godinu i Finansijski plan Ureda za reviziju za 2012. godinu. Ured za reviziju bio je na raspolaganju Parlamentarnoj komisiji odgovornoj za reviziju prilikom razmatranja revizijskih izvještaja, i predstavnici Ureda za reviziju prisustvovali su sjednicama Parlamentarne komisije na kojima su se razmatrali revizijski izvještaji i donosili zaključci po svakom od izvještaja, koje je Parlamentarna komisija dostavljala Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine.

8 Kontrola kvaliteta rada

Ured za reviziju kontinuirano prati i posebnim aktima reguliše da rad Ureda za reviziju bude u skladu sa važećim revizijskim standardima, pravilima i važećim propisima i vrši procjenu primjene i funkcionalisanja predviđenog sistema i mjera sistema kontrole kvaliteta.

U 2012. godini Ured za reviziju je, pored obavljanja svakodnevnih poslova i zadataka, kontinuirano provodio aktivnosti na usavršavanju i prilagođavanju organizacije rada, načina rada i osiguranja sistema kontrole kvaliteta.

Ured za reviziju je, u 2012. godini revizije obavljao u skladu sa usvojenim (krajem 2008. godine) novim Vodičem za reviziju javnog sektora, kao jedinstvenim dokumentom, u čijoj izradi su učestvovali predstavnici vrhovnih revizijskih institucija u BiH (Ured za reviziju institucija BiH; Ured za reviziju institucija u FBiH; Glavna služba za reviziju javnog sektora RS) i koji se istovjetno primjenjuje u ovim revizijskim institucijama. Uz primjenu Vodiča za reviziju, kojim je utvrđena metodologija revizijskog rada, revizori Ureda za reviziju usmjereni su na ekonomično, efikasno i uspješno obavljanje revizije. Pored toga, primjenom Vodiča u toku rada, postiže se objektivno, nepristrasno, nezavisno i sigurno revizijsko mišljenje.

Također je, po istom principu zajedničkog rada tri vrhovne revizijske institucije u BiH, izrađen Vodič za kontrolu kvaliteta revizije (usvojen krajem 2008. godine - sa početkom primjene u 2009. godini). Implementacija Vodiča za kontrolu kvaliteta revizije kontinuirano se odvijala i u 2012. godini, a svrha ovog dokumenta je da osigura da vrhovne revizijske institucije u BiH, revizijski rad obavljaju na profesionalan način, uz visoko kvalitetan rezultat/izvještaje. Ovim dokumentom se također, osiguravaju smjernice o institucionalnim mjerama za unapređenje kvaliteta, koje se naročito odnose na upravljanje ljudskim resursima, institucionalnim rizicima i vanjskim odnosima. Vodičem za kontrolu definisan je značaj kontrole kvaliteta, posebno pouzdanost rezultata revizije, objektivnost provođenja iste, okvir revizije, vremenski okvir, jasnost, efikasnost i efektivnost.

Vodičem za kontrolu kvaliteta utvrđeni su principi kvaliteta VRI u BiH. Upravljanje kvalitetom revizije na nivou institucije; Kontrola kvaliteta; Monitoring kvaliteta i Procjena kvaliteta.

9 Finansijska revizija

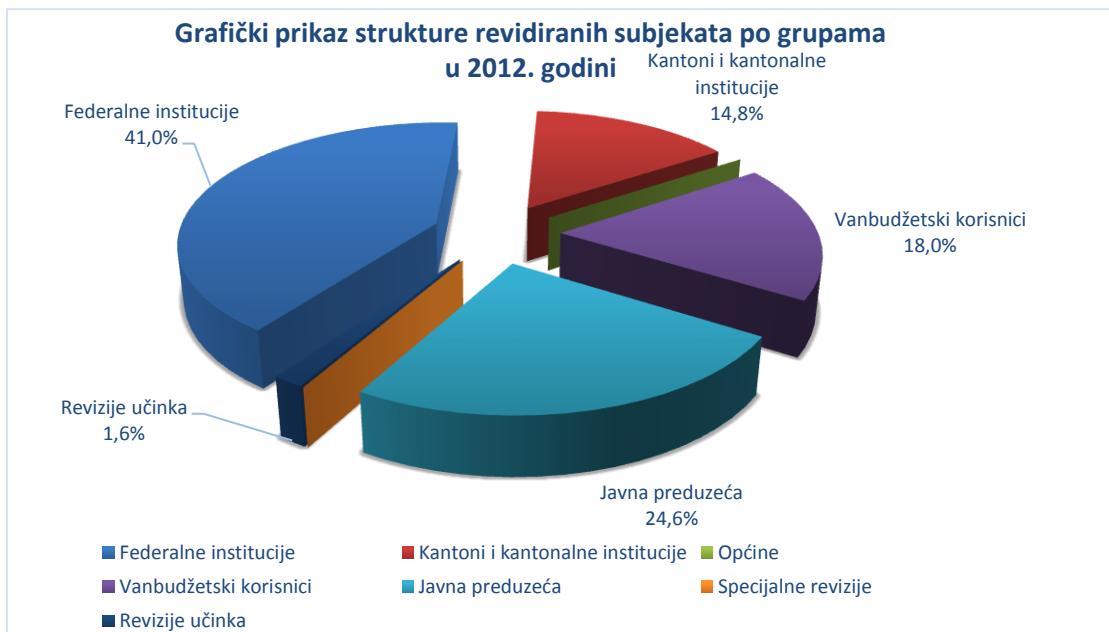
U skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH i usvojenim Planom i programom rada Ureda za reviziju za 2012. godinu, izvršena je revizija finansijskih izvještaja: Budžeta FBiH, budžeta kantona, izvanbudžetskih fondova, općina, agencija i preduzeća sa većinskim državnim kapitalom. Krajem 2012. godine kod 25 federalnih budžetskih korisnika, 9 kantona, 15 javnih preduzeća i 11 izvanbudžetskih korisnika izvršena je prethodna revizija finansijskih izvještaja za 2011. godinu, kojom je obuhvaćeno i praćenje primjene preporuka iz prethodne revizije, kao i analiza mjera preduzeti na osnovu tih preporuka.

Ured za reviziju, u skladu sa usvojenim revizijskim standardima, prilikom vršenja revizije, pregleda finansijske izvještaje i pripadajuće račune institucija kod kojih se vrši revizija, sa ciljem procjene da li su finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta.

Ured za reviziju, također, procjenjuje da li rukovodioци institucija primjenjuju zakone i propise i da li sredstva koriste za odgovarajuće namjene sa ocjenom finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistem interne kontrole.

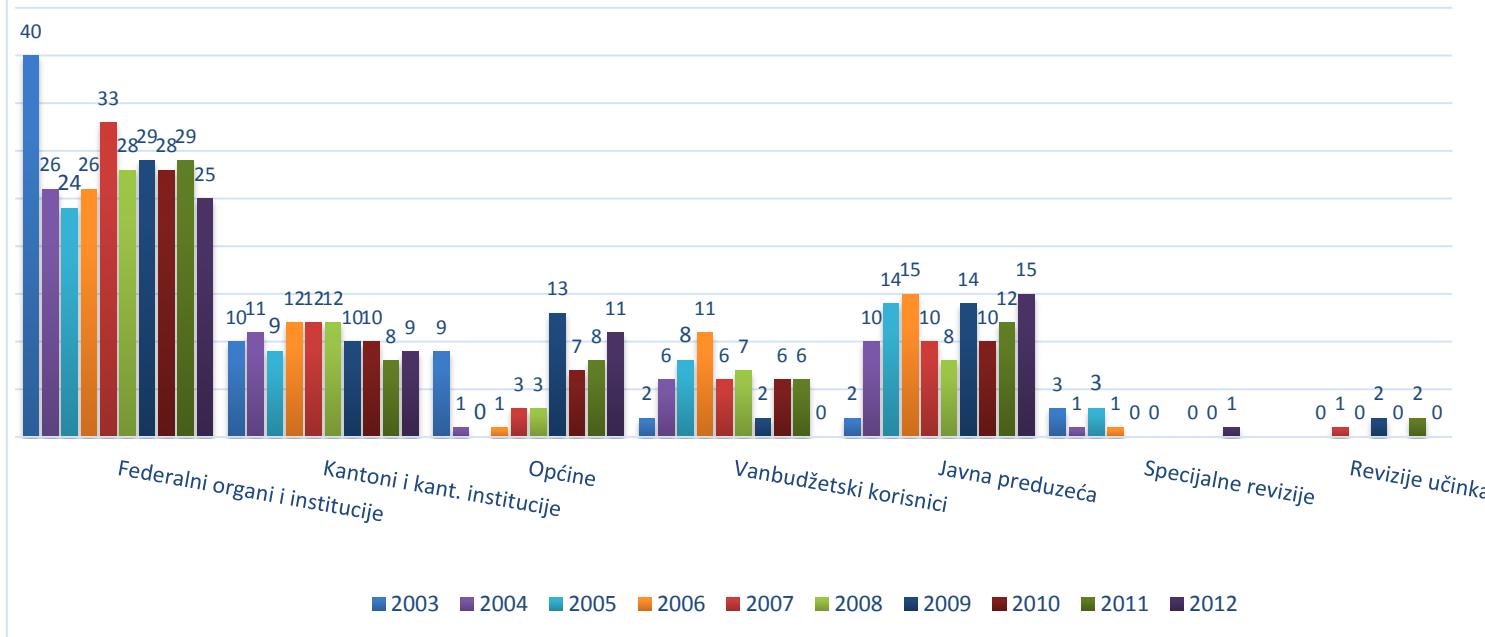
U slijedećoj tabeli daje se prikaz revidiranih subjekata po godinama (2003-2012 godina). U 2012. godini izvršeno je 60 revizija finansijskih izvještaja za 2011. godinu. Završena je i jedna revizije učinka. Pregled subjekata revidiranih u 2012. godini (za 2011.godinu) daje se u koloni 12.

R.br.	Subjekat revizije	Revidirani subjekti u godinama									
		2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
	1	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Federalne institucije	40	26	24	26	33	28	29	28	29	25
2	Kantoni i kantonalne institucije	10	11	9	12	12	12	10	10	8	9
3	Općine	9	1	-	1	3	3	13	7	8	-
4	Vanbudžetski korisnici	2	6	8	11	6	7	2	6	6	11
5	Javna preduzeća	2	10	14	15	10	8	14	10	12	15
6	Specijalne revizije	3	1	3	1	-	-	-	-	-	-
7	Revizije učinka	-	-	-	-	1	-	2	-	2	1
	UKUPNO	66	55	58	66	65	58	70	61	65	61

Grafički prikaz revidiranih subjekata po godinama

9.1 Sektor za finansijsku reviziju institucija Federacije BiH

Revizija konsolidovanih finansijskih izvještaja Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2011. godinu, provedena je na način da je izvršena revizija finansijskih izvještaja planiranih korisnika Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2011. godinu i o istim sačinjeni pojedinačni izvještaji, te reviziju finansijskih transakcija Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine, koji se evidentiraju isključivo kroz Glavnu knjigu Trezora (budžetski prihodi, raspodjela prihoda budžeta, servisiranje unutrašnjeg duga i vanjski dug). Izvršena je revizija finansijskih izvještaja Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2011. godinu i 24 korisnika Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2011. godinu ili 42% od ukupnog broja korisnika federalnog budžeta, u skladu sa Godišnjim planom i programom rada Ureda za reviziju za 2012. godinu. Također, treba naglasiti da je od ukupno planiranih sredstava Izmjenama i dopunama Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2011. godinu u iznosu od 1.735.797.007 KM revidirano 1.526.086.378 ili 87,92 %. Pored 24 subjekta revizije koji su revidirani u skladu sa Zakonom o reviziji, odabir ostalih revidiranih subjekata izvršen je na osnovu njihove značajnosti i veličine, iznosa sredstava odobrenih Budžetom Federacije Bosne i Hercegovine za 2011. godinu, kao i činjenice da li su isti revidirani u prethodnom periodu i dato revizijsko mišljenje o finansijskim izvještajima. Revizije su izvršene u periodu od novembra 2011. godine do juna 2012. godine. Obavljene revizije uključile su i praćenje provedbe preporuka iz prethodnih revizija, o čemu su upoznati budžetski korisnici pismenim, ili usmenim putem.

U konačnim izvještajima o izvršenim revizijama, po pojedinim budžetskim korisnicima, dati su nalazi i preporuke, kao i neovisna revizijska mišljenja, o tome da li finansijski izvještaji istinito i objektivno po svim bitnim pitanjima, prikazuju stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2011. godine, rezultate poslovanja i izvršenje budžeta korisnika budžeta za fiskalnu 2011. godinu, u skladu sa posebnim propisima o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru. Pored izvještaja o izvršenoj reviziji, budžetskim korisnicima je, putem pisma menadžmentu, ukazano na propuste konstatovane u toku revizije, a koji zbog manje značajnosti nisu iskazani u navedenom izvještaju. Konačni izvještaji o izvršenim revizijama, prije dostavljanja Parlamentu FBiH (Parlamentarnoj komisiji odgovornoj za reviziju), u skladu sa zakonskim propisima, bili su upućeni korisnicima budžeta na uvid i očitovanje. U ostavljenom roku revidirani subjekti su se očitovali na dostavljene izvještaje. Primjedbe koje su bile osnovane i dokumentovane inkorporirane su u konačne izvještaje, a za primjedbe koje nisu prihvaćene u pismu menadžmentu, koje je dostavljeno uz Konačan izvještaj, dato je detaljno obrazloženje. Konačni izvještaji, također, su dostavljeni Predsjedniku FBiH, Vladi FBiH, kao i Federalnom ministarstvu finansija. Nakon dostavljanja konačnih izvještaja Parlamentu FBiH isti su objavljeni na internet - stranici Ureda za reviziju www.vrifbih.ba. Dati nalazi i preporuke pružaju poreznim obaveznicima objektivnu informaciju o potrošnji javnih sredstava, a Parlamentu FBiH pouzdan i realan pokazatelj finansijskih kretanja.

Pregled datih mišljenja po revidiranim subjektima revizije, kao i očitovanje subjekata revizije, daje se u sljedećoj tabeli:

<i>Redni broj</i>	<i>Naziv korisnika budžeta</i>	<i>Iskazano mišljenje</i>					<i>Očitovanje subjekta revizije</i>
		<i>Bezuslovno</i>	<i>Isticanje predmeta</i>	<i>Mišljenje s rezervom</i>	<i>Negativno</i>	<i>Suzdržano</i>	
1	Budžet Federacije BiH				X		Da
2	Dom naroda Parlamenta FBiH		X				Da
3	Zastupnički dom Parlamenta FBiH		X				Da
4	Zajedničke službe Parlamenta FBiH		X				Da
5	Ured Predsjednika Federacije BiH		X				Da
6	Ured Podpredsjednika Federacije BiH		X				Da
7	Ured Podpredsjednika FBiH		X				Da
8	Vlada Federacije BIH		X				Da
9	Federalno ministarstvo unutarnjih poslova		X				Da
10	Federalna uprava policije		X				Da
11	Federalno ministarstvo pravde		X				Da
12	Federalno ministarstvo finansija		X				Da
13	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije		X				Da
14	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija		X				Da
15	Federalno ministarstvo zdravstva		X				Da
16	Federalno ministarstvo trgovine		X				Da
17	Federalno ministarstvo prostornog uređenja		X				Da
18	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva				X		Da
19	Federalno ministarstvo za pitanje boraca i invalida odbrambeno oslobođilačkog rata				X		Da
20	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta		X				Da
21	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike				X		Da
22	Federalno ministarstvo kulture i sporta		X				Da
23	Federalno ministarstvo raseljenih lica i izbjeglica		X				Da
24	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke		X				Da
25	Federalno ministarstvo okoliša i turizma		X				Da
UKUPNO:				22	3		25

Struktura datih mišljenja u izvještajima o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja za 2011. godinu korisnika federalnog budžeta, kao i u prethodne tri godine, daje se u sljedećoj tabeli:

<i>Mišljenje</i>	<i>2008. godina</i>		<i>2009. godina</i>		<i>2010. godina</i>		<i>2011. godina</i>	
	<i>broj</i>	<i>%</i>	<i>Broj</i>	<i>%</i>	<i>Broj</i>	<i>%</i>	<i>Broj</i>	<i>%</i>
Bezuslovno	0	0	0	0	0	0	0	0
Isticanje predmeta	1	3,5	0	0	0	0	0	0
Mišljenje s rezervom	25	86,2	27	96,43	27	93,1	22	88
Negativno	3	10,3	1	3,57	2	6,9	3	12
Suzdržano	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupno:	29	100	28	100	29	100	25	100

Kao što se vidi, iz naprijed navedene tabele u izvještajima o izvršenim revizijama finansijskih izvještaja za 2011. godinu (Budžeta FBiH i 24 budžetskih korisnika) dato je 22 mišljenja s rezervom i 3 negativna mišljenje.

U ovoj godini je dato negativno mišljenje za Budžet FBiH i Federalno ministarstvo rada i socijalne politike i Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva. Ističemo da su u provedenim revizijama, iako nije bilo materijalno značajnih grešaka, koje bi uticale na davanje negativnog mišljenja, kod većeg broja budžetskih korisnika konstatovani značajni propusti u dosljednoj primjeni zakonskih i ostalih propisa u revidiranoj godini. Napominjemo, a što je konstatovano i u pojedinačnim izvještajima o

izvršenim revizijama, da dio budžetskih korisnika nije poduzimao aktivnosti na otklanjanju konstatovanih propusta.

9.2 Sektor za finansijsku reviziju institucija kantona

U skladu sa planiranim brojem, provedena je revizija finansijskih izvještaja 2011. godine budžeta u 9 kantona, svim osim Zeničko-dobojskog. O provedenim revizijama urađeni su izvještaji koji su objavljeni na web-stranici Ureda za reviziju. Konačni izvještaji o provedenoj reviziji i data mišljenja dostavljena su zakonodavnim i izvršnim tijelima kantona radi poduzimanja potrebnih mjera za otklanjanje uočenih nepravilnosti.

Planirana potrošnja javnog novca za funkcije 10 kantona je 2.155.416.865 KM, dok je ista za revidiranih 9 kantona 1.879.916.065 KM. Tokom godine planirana potrošnja u 9 revidiranih kantona je smanjena na 1.831.257.726 KM. Međutim, ni to smanjenje nije usklađeno sa realnim mogućnostima, jer su ostvareni prihodi i primici iznosili 1.640.473.786 KM, dok su ukupni rashodi i izdaci bili 1.674.445.282 KM, što ukazuje na potrošnju bez pokrića i planiranje potrošnje koja nema pokriće u ostvarivim prihodima.

Najveći dio javnog novca troši se za primanja uposlenih koji se finansiraju iz javnog novca, a njihov broj u svih deset kantona 2011. godini je 50.955. Broj uposlenih u 9 kantona koji su bili predmet revizije je 42.864 u čemu: (Kanton Sarajevo 10.864; Tuzlanski kanton 9.774; Unsko-sanski kanton 5.634; Hercegovačko-neretvanski kanton 5.445; Srednjobosanski kanton 5.410; Zapadnohercegovački kanton 2.145; Hercegbosanski kanton 1.807; Posavski kanton 911 i Bosansko-podrinjski kanton 874). Broj uposlenih revidiranih kantona je porastao u odnosu na prethodnu godinu za 895, a povećanja su bila u Srednjobosanskom; Hercegovačko-neretvanskom; Zapadnohercegovačkom i Unsko-sanskom kantonu. Najviše uposlenih je u obrazovnim institucijama i policiji (gotovo 84% od ukupno uposlenih 42.864).

Pregled izvršenja budžeta u objavljenim izvještajima kantona za posljedne tri godine je:

R.br.	Naziv kantona	Izvršenje 2009. god.	Izvršenje 2010. god.	Izvršenje 2011. god.	Indeks (4/3)x100
	1	2	3	4	5
1.	Kanton Sarajevo	649.970.928	674.162.446	657.582.266	97.54
2.	Tuzlanski kanton	330.322.846	310.085.531	330.689.384	106.64
3.	Unsko-sanski kanton	169.778.434	177.217.778	181.618.064	102.48
4.	Hercegovačko-neretvanski kanton	164.015.993	163.577.455	156.697.808	95.79
5.	Srednjobosanski kanton	141.121.151	146.618.721	148.692.030	101.42
6.	Zapadnohercegovački kanton	77.703.463	80.049.549	73.025.436	91.23
7.	Hercegbosanski kanton	52.432.493	61.647.659	55.396.198	89.86
8.	Bosansko-podrinjski kanton	38.261.138	37.919.774	40.463.536	106.71
9.	Posavski kanton	30.370.293	37.441.955	30.577.664	81.67
Ukupno:		1.653.976.739	1.688.720.868	1.674.742.386	99.17

Nakon provedenih revizija objavljenih finansijskih izvještaja od strane rukovodnih struktura kantona utvrđene su značajne razlike u iskazanom deficitu, koji je po reviziji veći za cca 11 miliona KM.

U slijedećem tabelarnom prikazu daje se pregled kantona i datih mišljenja o finansijskim izvještajima za 2011. godinu:

Redni broj	Naziv kantona	Iskazano mišljenje					Očitovanje subjekta revizije
		Bezuslovno	Isticanje predmeta	Mišljenje s rezervom	Negativno	Suzdržano	
1	Sarajevski kanton				X		DA
2	Tuzlanski kanton				X		DA
3	Unsko-sanski kanton				X		DA
4	Srednjobosanski kanton				X		DA
5	Hercegbosanski kanton				X		DA
6	Hercegovačko-neretvanski kanton				X		DA
7	Zapadno-hercegovački kanton				X		DA
8	Bosansko-podrinjski kanton				X		DA
9.	Posavski kanton				X		DA
UKUPNO:		0	0	3	6	0	9

Kao što se vidi, iz naprijed navedene tabele, šest kantona je dobilo negativno mišljenje za objavljene finansijske izvještaje, a tri mišljenja s rezervom. Svi subjekti očitovali su se na Nacrt izvještaja u ostavljenom roku. Također, svi su subjekti dostavili Uredu za reviziju program mjera za otklanjanje uočenih nepravilnosti tokom naših revizija, međutim, naše provjere provedbe mjera iz programa pokazuju da se isti ne provode i da su programi urađeni samo zbog ispunjenja zakonske obaveze.

9.3 Sektor za finansijsku reviziju zavoda, fondova, općina i agencija

U 2012. godini Ured za reviziju institucija u FBiH planirao je i izvršio reviziju finansijskih izvještaja za 2011. godinu kod 11 korisnika, čiji ukupni prihodi i primici iznose 2.349.419.353 KM, a broj uposlenih 1.703.

U slijedećem tabelarnom prikazu daje se pregled revizija koje je izvršio Sektor za finansijsku reviziju zavoda, fondova, općina i agencija i datih mišljenja o finansijskim izvještajima za 2011. godinu:

Redni broj	Naziv subjekta	Iskazano mišljenje					Očitovanje subjekta revizije
		Bezuslovno	Isticanje predmeta	Mišljenje s rezervom	Negativno	Suzdržano	
1	Federalni zavod MIO/PIO				X		DA
2	Zavod zdravstvenog osiguranja USK				X		DA
3	Zavod zdravstvenog osiguranja SBK				X		DA
4	Služba za zapošljavanje HNŽ/K				X		DA
5	Služba za zapošljavanje ZE-DO kantona				X		DA
6	Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona				X		DA
7.	Zavod zdravstvenog osiguranja ZE-DO kantona					X	DA
8	Zavod zdravstvenog osiguranja HNŽ/K				X		DA
9	JU Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo				X		DA
10	Ju Služba za zapošljavanje Tuzlanskog kantona				X		DA
11	JU Služba za zapošljavanje USK					X	DA
UKUPNO: 11		0	0	9	2		

Kako se vidi, iz naprijed navedene tabele, kod 9 revidiranih subjekata, izraženo je mišljenje sa rezervom, a kod dva subjekta revizije izraženo je negativno mišljenje.

Očitovanje na Nacrt izvještaja su dostavili svi korisnici u ostavljenom roku.

9.4 Sektor za finansijsku reviziju javnih preduzeća

Ured za reviziju institucija u FBiH, u 2012. godini planirao je i izvršio reviziju finansijskih izvještaja za 2011. godinu kod 15 preduzeća sa većinskim vlasništvom države (50%+1 dionica). Za 14 preduzeća revizija je planirana čiji je većinski osnivač i vlasnik Parlament Federacije BiH, a za jedno preduzeće čiji je vlasnik Grad Mostar. Upravljanje revidiranim preduzećima vrše osnivači, putem prenesenih ovlaštenja na izvršne organe vlasti.

Knjigovodstvena vrijednost imovine revidiranih preduzeća je 12,292 milijardi KM. Vrijednost kapitala je 8,751 milijardi KM. Obaveze preduzeća sa izvještajnim periodom iznose 2,292 milijardi KM. Radio-televizija FBiH, B&H Airlines i BH Gas d.o.o. Sarajevo imaju veće obaveze od knjigovodstvene vrijednosti kapitala i to u iznosu od 63.154.896 KM.

Revidirana preduzeća ostvarila su neto dobit u iznosu od 187,2 miliona KM, od čega BH Telecom 134,3 miliona KM. Porez na ostvarenu dobit iskazalo je šest od ovih petnaest preduzeća u ukupnom iznosu od 19,459 miliona KM, od čega se na porez na dobit BH Telecoma odnosi 15,885 miliona KM i HT Mostar 2,957 miliona KM.

Željeznice FBiH, B&H Airlines, Elektroprivreda HZHB Mostar, BH Gas d.o.o. Sarajevo i Ceste d.d. Mostar iskazale su gubitke u poslovanju, u ukupnom iznosu od 69,080 miliona KM, od čega Željeznice FBiH 41,484 miliona KM, B&H Airlines 10.409 miliona KM, Elektroprivreda HZHB Mostar 14,995 miliona KM i Ceste d.d. Mostar 525 hiljada KM.

Potraživanja od osnovne djelatnosti revidiranih preduzeća iznose 879,807 miliona KM, od čega Elektroprivreda BiH 362,726 miliona KM; Elektroprivreda HZHB 73,587 miliona KM; BH Telecom 55,903 milion KM; HT Mostar 85,439 milion KM; BH Gas 73,488 miliona KM; RTV Federacije BiH 9,310 miliona KM; Željeznice Federacije 35,143 miliona KM; Međunarodni aerodrom Sarajevo 5,132 miliona KM i Lutrija BiH 4,685 miliona KM. Ostala preduzeća imaju pojedinačno manja potraživanja od 3 miliona KM i važno je napomenuti da su potraživanja kod svih javnih preduzeća uglavnom na nivou prošlogodišnjih.

Gotovina na dan izvještavanja iznosila je 400,380 miliona KM, dok su kratkoročni finansijski plasmani iznosili 468,220 miliona KM. Najveći iznosi gotovine i kratkoročnih plasmana su kod BH Telecoma, Elektroprivrede BiH, Autoceste FBiH i Ceste FBiH i isti čine oko 90% oričenih plasmana.

Ukupan prihod iznosi 2,836 milijarde KM, a najveći prihod imala je Elektroprivreda BiH 958,462 miliona KM i BH Telecom 818,240 miliona KM.

Ukupni troškovi poslovanja su 2,495 milijarde KM, a tri preduzeća imaju veće troškove od prihoda, tako da su iskazali gubitak u poslovanju.

Sa izvještajnim periodom u revidiranim preduzećima, bilo je uposleno 17.690 uposlenika, od čega u Elektroprivredi BiH 5.053; Željeznicama FBiH 3.906; BH Telecomu 3.433; Elektroprivredi HZHB 1.880; Hrvatskim telekomunikacijama 1.474; Lutrija BiH 501, Međunarodni aerodrom Sarajevo 423 i Radio-televizija Federacije 372.

U slijedećem tabelarnom prikazu daje se pregled preduzeća i datih mišljenja o finansijskim izvještajima za 2011. godinu:

Redni broj	Naziv javnog preduzeća	Iskazano mišljenje					Očitovanje subjekta revizije	
		Bezuslovno	Isticanje predmeta	Mišljenje s rezervom	Negativno	Suzdržano		
1	JP Ceste Federacije BiH d.o.o. Sarajevo			X			DA	
2	JP Autoceste Federacije doo Mostar		X				NE	
3	Terminali Federacije d.o.o. Sarajevo				X		DA	
4	Ceste d.d. Mostar			X			DA	
5	B&H Airlines d.o.o. Sarajevo				X		DA	
6	Željeznice Federacije BiH d.o.o. Sarajevo				X		DA	
7	Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo			X			DA	
8	Elektroprivreda HZHB d.d. Mostar		X				DA	
9	BH Telecom d.d. Sarajevo		X				DA	
10	Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar			X			DA	
11	RTV Federacije BiH d.o.o. Sarajevo				X		DA	
12	BH Gas d.o.o. Sarajevo		X				NE	
13	Međunarodni aerodrom d.o.o. Sarajevo			X			NE	
14	Međunarodna zračna luka d.o.o. Mostar			X			NE	
15	Lutrija BiH Sarajevo			X			NE	
		UKUPNO	0	0	11	4	0	15

Finansijski izvještaji revidiranih preduzeća, ni u jednom slučaju, nisu dobili pozitivno mišljenje revizora. Četiri preduzeća su dobila negativno mišljenje, dok je jedanaest preduzeća dobilo mišljenje s rezervom.

9.5 Revizijsko mišljenje u revizijskim izvještajima

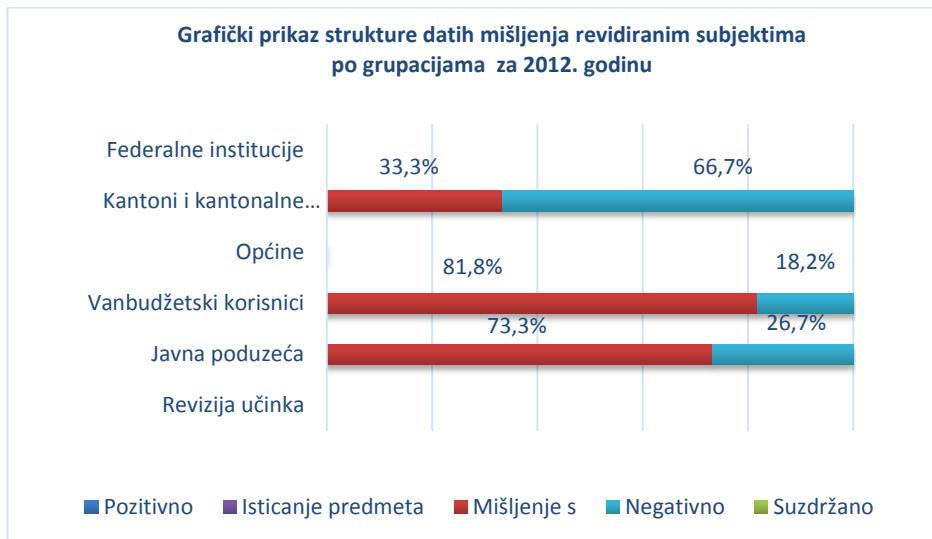
Revizijsko mišljenje ima standardiziranu formu (ISA 700 i 701; INTOSAI tačka 165; ISSAI 400 tačka 8), a potpisuje ga Menadžment Ureda za reviziju. Napomene uz revizijsko mišljenje se potpisuju u skladu sa pravilima svake od vrhovnih revizijskih institucija.

Prema Vodiču za reviziju javnog sektora, a u skladu sa ISA 700, 701 i ISSAI 400, zavisno od revizijskog nalaza i ocjena, revizijsko mišljenje može biti:

- Pozitivno (bez kvalifikacija)
- Sa skretanjem pažnje (isticanje predmeta)
- Sa kvalifikacijama (rezerva/uslovno i negativno)
- Suzdržavanje od davanja mišljenja

Pregled revizije i iskazanih revizijskih mišljenja po grupacijama korisnika Budžeta, za 2011. godinu dat je u slijedećoj tabeli:

R. br.	Korisnik budžeta	Iskazano mišljenje						Ukupno revidiranih subjekata
		Pozitivno	Isticanje predmeta	Mišljenje s rezervom	Negativno	Suzdržano	Ru ne daje mišljenje	
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	Federalne institucije	-	-	22	3	-	-	25
2	Kantoni i kantonalne institucije	-	-	3	6	-	-	9
3	Općine	-	-	-	-	-	-	-
4	Vanbudžetski korisnici	-	-	9	2	-	-	11
5	Javna preduzeća	-	-	11	4	-	-	15
6	Revizija učinka	-	-	-	-	-	1	1
	Ukupno:	-	-	45	15	-	1	61

10 Sektor za reviziju učinka

Revizija učinka vrši pregled ili ispitivanje određenog aspekta poslovanja cijele ili dijela institucije, programa ili aktivnosti u pogledu ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti sa kojom institucija koristi svoje resurse. Revizija učinka se može obavljati u cijelom javnom sektoru (Parlament FBIH, Federalna i kantonalne vlade, ministarstva, agencije, institucije itd.) Provođenje revizije može biti vezano za jednu aktivnost (program, obavezu, određene zadatke) ili jedno ministarstvo ili može revidirati kompleksne i sveobuhvatne sistemske studije (obrazovanje, zdravstvo). Značaj revizije učinka je u tome što može izvršiti procjenu i uticati na poboljšanje ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti (tri E) u javnom sektoru, tako da je glavna svrha revizije učinka upravo to ispitivanje i ova tri koncepta čine teoretsku osnovu za reviziju učinka.

Ova revizija nije redovna revizija, nego se izvršava na povremenoj osnovi i ne izražava mišljenje na način kao finansijska revizija.

U 2012. godini prilikom provođenje predstudije i glavne studije revizija učinka, te nacrta izvještaja, stručnu podršku revizorima u radu dali su i predstavnici Švedskog državnog ureda za reviziju.

Predstudije i glavne studije obavljala su tri revizijska tima u 2012. godini. Objavljen je jedan konačan izvještaj revizije učinka na temu: „Upravljanje Programom zapošljavanja mladih“.

Kod dvije planirane revizije učinka došlo je do kašnjenja, što je imalo uticaja i na dužinu trajanja istraživanja. Razlog kašnjenja jednim dijelom vezan je za to što su revizori zbog potreba posla obavljali i druge poslove iz nadležnosti Ureda, kao i načina rada sa predstvincima Švedskog državnog ureda za reviziju.

Izvještaj na temu: „Prevencija poplava u FBIH“ objavljen je u januaru 2013.godine. Očekuje se da će preostali izvještaj (od tri planirana) na temu: „Podrška razvoju malog i srednjeg preduzetništva u FBIH“ biti završen uskoro.

Tokom prethodne godine, uz podršku Švedskog državnog ureda za reviziju, obavljeni su i seminari za uposlenike u reviziji učinka, kako bi se unaprijedio kvalitet rada revizija.

U izradi „Vodiča za reviziju učinka“ i „Vodiča za kvalitet revizije učinka“ aktivnu ulogu imaju revizori ovog sektora. Ove dokumente zajednički rade revizori učinka u okviru radne grupe za sve institucije VRI-a u BiH.

11 Sektor za informacione tehnologije

Sektor za informacione tehnologije je nadležan za izvršenje osnovnih IT funkcija u Uredu za reviziju kao i IT revizije.

U svim poslovnim prostorima Ureda izgrađena je IT infrastruktura, koju čine lokalne računarske klijent server mreže bazirane na Windows tehnološkoj platformi. LAN mreže su putem komunikacijskih linkova telecom operatera i Interneta povezane sa virtualiziranim serverskom infrastrukturom u središnjem Uredu iz koje je centralizovano upravljanje cijelom infrastrukturom. Konfigurirani su servisi e-mail server i intranet. Svim zaposlenima u Uredu za obavljanje posla je obezbijeđen računar kao i konekcija na Internet. Interna i eksterna poslovna komunikacija se obavlja putem e-maila. Za pisanje izvještaja se koriste MS Office uredski paket. Podršku IT sistemu u dijelu administriranja, help-desk zaposlenima i monitoring obezbeđuju zaposlenici IT sektora, a održavanje hardvera i sistemskog softvera informatičke firme.

11.1 Implementacija IT strategije i najznačajnije IT aktivnosti

Softver za upravljanje procesom revizije

U skladu sa važećom usvojenom Strategijom IT razvoja, Ured je u trogodišnjem budžetskom zahtjevu planirao sredstva za obezbjeđenje licenci specijaliziranog softvera ili razvoja softvera uz angažovanje domaće informatičke firme za podršku ključnom procesu revizije. Planirana budžetska sredstva za tu namjenu još uvijek nisu odobrena. Obavljeni su razgovori sa zainteresiranim softverskom firmom, ali do realizacije nije došlo iz razloga jer firma nije ponudila rješenje. Angažovanjem internih ljudskih IT resursa informatiziran je dio procesa revizije i to faze pripreme revizije izradom pomoćnih programa, kao i interna web-stranica sa objavljenim izvještajima i statistikama. Međutim, proces vršenje revizije još uvijek nije informatički podržan na adekvatan način.

Primjena softvera za analizu podataka u procesu revizije

Kod dijela subjekata revizije u procesu vršenja finansijske revizije na analizi masovnih podataka u svrhe revizije primjenjivan je opšti softver za analizu podataka, što je doprinijelo kvalitetu revizijskih nalaza i revizije u cijelosti.

Poboljšanja na IT infrastrukturi

U skladu sa planiranim i raspoloživim budžetskim sredstvima izvršene su nabavke računarske opreme za zamjenu dijela amortizovane opreme (štampača), kao i laptopa za novouposlene revizore. Osigurane su nove funkcionalnosti softvera za izradu rezervnih kopija sistema. Kontinuirano se vrši upgrade desktop operativnih sistema i uredskih paketa na novije verzije na dijelu računala koji za to ispunjavaju tehničke uvjete.

Održavanje IT sistema

U cilju ostvarenja adekvatne stabilnosti i neprekidnosti rada sistema zaposleni u IT sektoru vrše kontinuirani monitoring ispravnosti rada i administriranje IT sistema.

Osigurana je i eksterna podrška za održavanje hardvera, sistemskog softvera i help-deska za korisnike IT sistema i IT osoblje.

IT sigurnost

Izvršena su poboljšanja na osiguranju zaštite od strujnih udara na komunikacijskim uređajima, kao i klime u prostoriji za server. Redovno se vrši automatiziran update softvera operativnih sistema servera, osigurana je i ažurna antivirusna zaštita.

Ostale IT aktivnosti

Svi revizijski izvještaji, izrađeni u toku godine, su pripremljeni i objavljeni na web-stranici Ureda, kao i svi interni sadržaji na intranetu.

U IT Sektoru su izvršene kompjutorske pripreme za štampu za sve izvještaje kao i ostale materijale koji su štampani u toku godine.

11.2 IT revizija u funkciji finansijske revizije

Ured za reviziju je vršio IT revizije u okviru finansijske revizije, u skladu sa zakonskim ovlastima, uz primjenu Vodiča za IT reviziju i u skladu sa COBIT kontrolnim ciljevima i najboljim IT praksama (ISO 27002).

Revidirane su grupe klijenata iz Plana revizija za izvještajnu godinu u skladu sa Planom IT revizija izrađenom po zahtjevima revizijskih timova na osnovu značajnosti za finansijske izvještaje subjekata revizije.

Najvažniji nalazi IT revizije u izvještajnoj godini su:

- IT projekti u koje su uložena značajna finansijska sredstva sa nejasnom svrhom i korisnicima se ne implementiraju u cijelosti ili u planiranom obimu i okviru planiranih finansijskih sredstava,
- Nepostojanje interne IT podrške za implementirane IT sisteme - nedovoljan broj IT osoblja,
- Nepovezanost IT sistema u oblasti zdravstva i nemogućnost uspostavljanja adekvatne kontrole korištenja obavezne zdravstvene zaštite,
- Neusklađenosti u razmjeni podataka između JIS sistema i korisnika (zavoda i fonda MIO/PIO).

Ured za reviziju je dao i IT preporuke:

- Planiranje IT razvoja, analize statusa IT projekata i iznalaženje rješenja, kako bi se IT projekti implementirali u cijelosti, koristili i opravdala uložena finansijska i druga materijalna sredstva, kao i osiguranje adekvatne interne i racionalne eksterne podrške IT sistemima.
- U okviru razvojnih planova preduzeti potrebne aktivnosti na povezivanju IT sistema u oblasti zdravstva, kako bi se omogućila adekvatnija kontrola korištenja prava iz obavezne zdravstvene zaštite, kao i trošenja javnih sredstava za tu namjenu.
- Izvršiti usklađivanje interfejsa i automatiziranje bez potrebe za dodatnim intervencijama na podacima koji se razmjenjuju u svrhu boljih kontrola korištenja prava iz oblasti obavezne zdravstvene i penzijsko-invalidske zaštite.

12 Odjeljenje za pravne i opće poslove

Osnovni pravci djelovanja Odjeljenja za pravne i opće poslove u 2012. godini, bili su usklađeni sa Planom i programom rada Ureda za reviziju za 2012. godinu, a odnosili su se na izvršavanje pravnih i općih poslova iz nadležnosti Odjeljenja i na pružanje

podrške menadžmentu, drugim organizacionim jedinicama i zaposlenicima Ureda za reviziju.

12.1 Pravni poslovi

Tokom 2012. godine u Odjeljenju za pravne i opće poslove obavljeni su stručni pravni poslovi, pravne konsultacije vezane za primjenu zakona i drugih propisa, pravna podrška revizorima, normativno-pravni poslovi izrade općih akata, izrade ugovora i upravno-pravni poslovi vezani za izradu rješenja i drugih pojedinačnih akata.

Iz segmenta normativno-pravnih poslova izrađena su opća akta o kancelarijskom i arhivskom poslovanju i to: Pravilnik o kancelarijskom i arhivskom poslovanju, Lista registratorskog materijala sa rokovima čuvanja. Nakon donošenja i implementacije ovih općih akata uspostavljen je sistem vođenja kancelarijskog i arhivskog poslovanja u skladu sa važećim propisima. Nadalje, od općih akata u 2012. godini, ovo Odjeljenje uradilo je Izmjene i dopune Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ureda za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Tokom 2012. godine u Odjeljenju za pravne i opće poslove izrađeno je ukupno 511 pojedinačnih akata. Po vrsti to su akti (odлуke, rješenja, ugovori), koji se odnose na ostvarivanje prava i obaveza iz radnog odnosa, statusna pitanja zaposlenika, prijem u radni odnos, prestanak radnog odnosa i sl., zatim akta koja se odnose na provođenje postupaka javnih nabavki i akta vezana za provođenje konkursnih procedura za prijem u radni odnos.

12.2 Opći poslovi

Kancelarijsko poslovanje, kao dio općih poslova, obavljano je kontinuirano, blagovremeno i ažurno tokom cijele izvještajne godine. Uredan prijem i zavođenje pošte, blagovremena distribucija unutar Ureda za reviziju i otprema po obradi, značajni su preduvjeti za uspješnu organizaciju efikasnog poslovanja na nivou Ureda za reviziju.

Tokom 2012. godine u Odjeljenju su kontinuirano obavljeni poslovi personalne evidencije, formiranja i čuvanja personalnih dosjeda, arhivski poslovi, poslovi organizovanja i vođenja biblioteke, literature i drugih materijala potrebnih za rad Ureda za reviziju.

U dijelu općih poslova, Odjeljenje je kao nosilac aktivnosti iz segmenta javnih nabavki blagovremeno provelo aktivnosti na planiranju, organizaciji i provođenju postupaka javnih nabavki za potrebe Ureda za reviziju za 2012. godinu. Nabavke su provedene u skladu sa važećim propisima, a prema godišnjem planu nabavki. Pomenut ćemo najvažnije predmete nabavke za koje su zaključeni ugovori: usluge osiguranja zaposlenika, imovine i vozila; nabavka administrativnog i kompjuterskog materijala i sitnog inventara; nabavka usluga hotelskog smještaja; nabavka goriva; nabavka štamparskih usluga; nabavka IT i kancelarijske opreme; usluge održavanja IT i kancelarijske opreme; usluge održavanja vozila, usluge web hosting-a, nabavka klima uređaja za server salu i dr. Svi zaključeni ugovori o nabavci roba i usluga su realizirani. Izvještaji o provedenim nabavkama redovno su dostavljani AJN BiH.

Ostale aktivnosti iz oblasti općih poslova koje su obavljane u izvještajnoj godini su poslovi upravljanja i prevoza službenim vozilima Ureda za reviziju, te poslovi održavanja službenih vozila.

Odjeljenje za pravne i opće poslove, pored navedenih općih poslova, koji su obavljani u kontinuitetu tokom cijele godine, obavljalo je i druge opće poslove po nalogu menadžmenta Ureda i u skladu sa nastalim potrebama.

12.3 Organizacija i sistematizacija radnih mesta

Prema Pravilniku o organizaciji i sistematizaciji za obavljanje poslova iz nadležnosti Ureda za reviziju sistematizovano je ukupno 55 radnih mesta za koja se predviđa 114. izvršilaca. Na dan 31.12.2012. godine, Ured za reviziju je imao 63. zaposlenika. Od navedenog broja dva su izabrani zvaničnici, odnosno menadžmet, 49 zaposlenika su reviziono osoblje, a 14 zaposlenika pripada nerezisionom osoblju koje obavlja stručne, opće i pomoćne poslove podrške.

U izvještajnom periodu Ured za reviziju je napustilo pet zaposlenika, od čega tri zaposlenika su prešla na rad u druge organizacije, dva su ispunila zakonske uvjete za penzionisanje. U istom periodu primljeno je u radni odnos novih pet zaposlenika.

U tabeli je dat pregled popunjениh radnih mesta i broj izvršilaca po pojedinim radnim mjestima:

	Radno mjesto	Izvršilaca
1.	Menadžment	2
2.	Rukovodilac sektora za finansijsku reviziju	4
3.	Viši revizor za finansijsku reviziju	11
4.	Revizor za finansijsku reviziju	9
5.	Mlađi revizor u finansijskoj reviziji	7
6.	Pomoćnik u finansijskoj reviziji	5
7.	Viši revizor za reviziju učinka	2
8.	Revizor za reviziju učinka	2
9.	Mlađi revizor za reviziju učinka	2
10.	Pomoćnik za reviziju učinka	2
11.	Viši revizor za IT	2
12.	Pomoćnik u IT reviziji	1
13.	Rukovodilac odjeljenja	3
16.	Šef odjeljenja	1
17.	Referent za račun.- materijl. poslove	1
18.	Referent za obračun plaće i blag.posl.	1
19.	Referent za arhivu i biblioteku	1
20.	Administrator IT sistema	1
21.	Referent-tehnički sekretar	1
22.	Mlađi referent-tehnički sekretar	2
23.	Vozac	2
24.	Namještenik za održavanje čistoće	1
Ukupno		63

Upoređenjem broja sistematizovanih radnih mesta sa brojem popunjениh radnih mesta, te broja izvršilaca predviđenih sistematizacijom sa brojem sada zaposlenih izvršilaca, vidljivo je da Ured za reviziju nije kadrovski kapacitiran.

Naime, ograničena finansijska sredstva (Budžetom nedovoljno odobrena), neodgovarajući/ nedostajući poslovni prostor, faktori su koji onemogućavaju kadrovsko kapacitiranje Ureda za reviziju prema stvarnim potrebama, a shodno utvrđenoj sistematizaciji radnih mesta, odnosno, zakonom utvrđenoj nadležnosti Ureda za reviziju.

Jačanje kadrovskih kapaciteta i osiguranje odgovarajućeg poslovnog prostora strateški su ciljevi koje Ured za reviziju u narednom periodu uz pomoć Parlamenta Federacije BiH i drugih federalnih organa treba ostvariti.

13 Odjeljenje za finansijsko-računovodstvene poslove

Poslovi i zadaci utvrđeni Planom i programom rada Ureda za reviziju za 2012. godinu za Odjeljenje za finansijsko-računovodstvene poslove blagovremeno su obavljeni uz praćenje i osiguravanje pravilne primjene zakona, drugih propisa i općih akata iz oblasti računovodstva i finansija. U skladu sa instrukcijama Federalnog ministarstva finansija i instrukcija i uputama menadžmenta Ureda za reviziju sačinjen je prijedlog Dokumenta okvirnog budžeta za fiskalnu 2013. i naredne dvije godine 2014. i 2015. godinu i po usvajanju istog sačinjen je nacrt i prijedlog plana budžeta za 2013. godinu Ureda za reviziju.

U skladu sa važećim zakonskim propisima sačinjeni su i dostavljeni Federalnom ministarstvu finansija kvartalni i mjesecni finansijski planovi za 2012. godinu, sačinjeni i dostavljeni periodični izvještaji i nadležnim institucijama godišnji obračun za 2012. godinu. Izvršena je kontrola, evidentiranje, obrada i knjiženje podataka za oko 1.600,00 finansijskih transakcija po pristiglim fakturama, izdatim nalozima za službena putovanja i sačinjenim blagajničkim dnevnicima, obrada, kontrola i obračun plaća i drugih naknada uposlenika Ureda za reviziju.

Realizovana je nabavka i izdavanje kancelarijskog i ostalog materijala u okviru sklopljenih ugovora.

U okviru praćenja i izvršavanja budžeta preduzimane su aktivnosti i dostavljeni zahtjevi Federalnom ministarstvu finansija za obezbjeđenjem nedostatnih sredstava na određenim troškovnim pozicijama. Odjeljenje je učestvovalo u izradi svih informacija i podataka iz oblasti finansijsko – materijalnog poslovanja Ureda za reviziju, po zahtjevu menadžmenta i spoljnih korisnika.

U skladu sa članom 5. Zakona o reviziji institucija u Federaciji BiH («Službene novine Federacije BiH», broj: 22/06), sredstva za rad Ureda za reviziju osiguravaju se u Budžetu Federacije Bosne i Hercegovine.

Budžet Federacije BiH za 2012. godinu, usvojen je od strane Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine 11.01.2012. godine.

Ureda za reviziju za 2012. godinu odobrena su budžetska sredstva u iznosu od 3.386.524 KM što je u odnosu na prijedlog budžeta Ureda za reviziju umanjeno u iznosu od 319.892 KM. Prijedlog budžeta sačinjen je za 65 uposlenika, a odobren za 61. uposlenika. Sredstva su umanjena na svim troškovnim pozicijama. Rebalansom budžeta, koji je usvojen 06.09.2012. godine, izvršeno je ponovno umanjenje sredstava u iznosu od 69.959 KM.

Zbog nedovoljno odobrenih sredstava za finansiranje rada Ureda za reviziju u 2012. godini, u skladu sa zakonskim propisima na zahtjev Ureda za reviziju, odobrena su dodatna sredstva iz Tekuće rezerve Vlade Federacije Bosne i Hercegovine. Takođe, po zahtjevu Ureda za reviziju izvršene su dvije unutrašnje preraspodjele u okviru odobrenih budžetskih sredstava, Rješenjem Federalnog ministarstva finansija. Od strane Federalnog ministarstva finansija jedan zahtjev za unutrašnjom preraspodjelom sredstava u iznosu od 4.000,00 KM nije odobren, a odnosio se na prestrukturiranje sredstava sa stavke 611200 – Naknade troškova zaposlenih na stavku 613300 – Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge. U proceduri usvajanja budžeta, sredstva na navedenoj poziciji, u odnosu na prijedlog Ureda za reviziju, umanjena su za 17.200 KM. Zahtjev za preraspodjelu podnesen je u skladu sa važećim zakonskim propisima. U svom odgovoru Federalno ministarstvo finansija, u aktu broj: 06-14-803/12 od 18.01.2013. godine, kao

razlog neodobravanja zahtjeva, pozvalo se na Tehnički memorandum i definisane kriterije izvršenja pisma namjere upućenog Međunarodnom Monetarnom fondu. Ured za reviziju je ukazao na nezakonito postupanje Federalnog ministarstva finansija u neodobravanju zahtjeva i obezbjeđenja uslova za transparentan rad Ureda za reviziju u dijelu koji se odnosi na evidentiranje obaveza i transparentnog izvršenja budžeta za 2012. godinu.

Ukupno su ostvareni rashodi i izdaci Ureda za reviziju u 2012. godini u iznosu 3.274.925,00 KM.

Izvršenje budžeta za 2012. godinu iznosi 98,00 % u odnosu na odobrena sredstva.

13.1 Izvršenje Budžeta Ureda za reviziju za 2012. godinu

U sljedećoj tabeli daje se prikaz „aktivnosti“ na obezbjeđenju nedostatnih sredstava i izvršenja Budžeta Ureda za reviziju po troškovnim pozicijama:

R.B.	Konto	O P I S	Odobreni Budžet za 2012. godinu	Rebalans	Tekuća rezerva	Preras podjela	Ukupno budžet za 2012.	Ostvareni rashodi i izdaci za 2012.g.	Indeks (9:8)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	611	Plaće i naknade troškova uposlenih	2.666.759	2.603.302			2.603.302	2.569.998	99
1.1	6111	Bruto plaće i naknade	2.442.384	2.378.927			2.378.927	2.361.224	99
1.2.	6112	Naknade troškova uposlenih	224.375	224.375			224.375	208.774	93
2.	6121	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	256.450	250.377			250.377	249.079	99
2.1	6121	Doprinosi poslodavca	256.450	250.377			250.377	249.079	99
3.	613	Izdaci za materijal i usluge	364.015	370.515	25.000	5.000	400.515	368.747	92
3.1	6131	Putni troškovi	125.400	130.400			130.400	123.254	95
3.2	6132	Izdaci za energiju	36.900	36.900	+16.000		52.900	49.815	94
3.3	6133	Izdaci za komunalne usluge	45.900	45.900			45.900	45.875	100
3.4.	6134	Nabavka materijala	24.880	24.880	+9.000	+5.500	39.380	39.293	100
3.5.	6135	Izdaci za usluge prevoza i goriva	29.925	31.425			31.425	28.861	92
3.6.	6136	Unajmljivanje imovine i opreme	7.148	7.148		-7.140	8	0	
3.7.	6137	Izdaci za tekuće održavanje	43.350	43.350		-5.500	37.850	34.235	90
3.8.	6138	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga	15.300	15.300			15.300	13.668	89
3.9.	6139	Ugovorene usluge	35.212	35.212		+12.140	47.352	33.746	71
4.	614	Grantovi višim nivoima	30.000	30.000		-5.000	25.000	25.000	100
4.1.	6141	Grant za Koordinacioni odbor	30.000	30.000		-5.000	25.000	25.000	100
5.	821	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	69.300	62.371			62.371	62.101	100
5.1	8213	Nabavka opreme	66.654	59.989			59.989	59.937	100
5.2	8215	Nabavka stalnih sredst. u obliku prava	2.646	2.382			2.382	2.164	91
		UKUPNO	3.386.524	3.316.565	25.000		3.341.565	3.274.925	98

14 Odjeljenje za ljudske resurse, komunikacije i međunarodne odnose

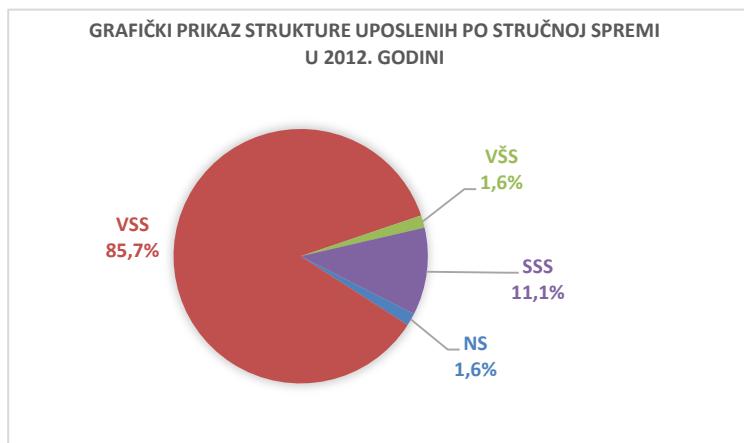
U Odjeljenju za ljudske resurse, komunikacije i međunarodne odnose, u 2012. godini, obavljali su se poslovi od značaja za ostvarivanje zadataka generalnog revizora i zamjenika generalnog revizora, kao i Ureda za reviziju u cjelini, u segmentu koji se odnosi na poslove i zadatke ovog odjeljenja. Aktivnosti Odjeljenja u 2012. godini bile su usmjerenе na izražajniju eksternu i internu komunikaciju, na unapređenje kadrovske politike, implementaciju strateškog plana stručnog osposobljavanja osoblja, praćenju radne učinkovitosti osoblja, kontrole kvaliteta rada, promovisanja principa Etičkog kodeksa revizora i Kodeksa poslovnog ponašanja, kao i ukupnog razvoja Ureda za reviziju.

14.1 Ljudski resursi

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mјesta Ureda za reviziju, sistematizovano je 55 radnih mјesta sa potrebnih 114 izvršilaca. Ukupan broj zaposlenika raspoređen je u sjedištu Ureda u Sarajevu i područnim uredima u Bihaću, Mostaru i Tuzli.

U slijedećoj tabeli prikazana je kvalifikacijska struktura zaposlenika Ureda za reviziju. Tabela sadrži podatke o rasporedu i broju zaposlenika prema mјestu rada i stručnoj spremi :

Organizaciona shema	Broj uposlenih po stručnoj spremi, po uredima				
	VSS	VŠS	SSS	NS	Ukupno:
Ured Sarajevo	38	1	3	-	42
Područni ured Mostar	7	-	2	1	10
Područni ured Bihać	4	-	2	-	6
Područni ured Tuzla	5	-	-	-	5
Ukupno :	54	1	7	1	63

Kvalifikaciona struktura zaposlenika Ureda za reviziju je zadovoljavajuća, kao i razmjera broja revizionog i broja nerevizionog osoblja, u odnosu na ukupan broj zaposlenih.

14.2 Razvoj ljudskih resursa

Kao poslovna funkcija u novije vrijeme, upravljanje ljudskim resursima neodvojiva je kategorija u ukupnom strateškom, operativnom i godišnjem planiranju razvoja institucije, zbog potrebe da se upravljanje ljudskim resursima fokusira na produktivno iskorištavanje resursa, u svrhu postizanja ciljeva institucije postavljenih u viziji, misiji i vrijednostima institucije. Ured za reviziju je u 2012. godini svoje aktivnosti usmjerio na profesionalni razvoj, poticanje uspješnosti na radu, informiranje u području ljudskih potencijala, praćenje učinka, motivacija i zapošljavanje sposobnih kadrova (zbog odlaska u mirovinu određenog broja zaposlenika ili odlaska u druge institucije).

U skladu sa usvojenim dokumentom „Strategija obuke kadrova u vrhovnim revizijskim institucijama u Bosni i Hercegovini“ (usvojen od strane Koordinacionog odbora vrhovnih institucija za reviziju u BiH), u 2012. godini posebna pažnja posvećena je stručnom usavršavanju i ospozobljavanju osoblja Ureda za reviziju, kao i stvaranju optimalnih uslova za rad i razvoj ljudskih resursa, kao jednom od značajnijih faktora u ukupnom institucionalnom razvoju Ureda za reviziju. Ured za reviziju, od svog osnivanja posebnu pažnju posvećuje kontinuiranoj obuci svih zaposlenika i u tom pogledu rukovodstvo Ureda za reviziju nastoji osigurati svim zaposlenicima stručnu edukaciju, iz domena djelatnosti koju obavljaju. Stručno ospozobljavanje se izvodi uz poštivanje principa da svi zaposlenici imaju istu mogućnost da budu educirani, bilo da se radi o eksternoj edukaciji, ili unutrašnjoj, u organizaciji Ureda za reviziju. Zaposlenicima je omogućena i edukacija, uz korištenje raspoložive stručne literature, koju obezbeđuje Ured za reviziju.

U 2012. godini stručno ospozobljavanje zaposlenih vršilo se:

- Eksternom edukacijom zaposlenih;
- Internom edukacijom zaposlenih;
- Ostalom edukacijom zaposlenih.

14.2.1 Eksterna edukacija zaposlenih

Eksterna edukacija, u organizaciji Švedskog državnog ureda za reviziju, predviđena „Planom projektnih aktivnosti za 2012. godinu“ (usvojenim od strane VRI-a u BiH i Švedskog državnog ureda za reviziju), vršena je tokom cijele godine i uglavnom se odnosila na reviziju učinka. Navedena edukacija, obuhvatila je ospozobljavanje revizora učinka, uz istovremeno provođenje revizija učinka. Predstavnici Švedskog državnog ureda za reviziju imali su stalnu koordinaciju sa Uredom za reviziju i po potrebi su održavali zajedničke sastanke i radionice sa revizorima Ureda za reviziju, a također su dali određeni doprinos u radu zajedničkih radnih grupa na nivou VRI-a u BiH, koje je imenovao Koordinacioni odbor institucija za reviziju u BiH, a koji su se odnosili na oblast revizije učinka.

Što se tiče drugih eksternih edukacija (seminari, sastanci, radionice, simpoziji ili drugi skupovi) nešto je smanjen broj u 2012. godini u odnosu na dosadašnje godine, s obzirom da se pristupilo krajnjim uštedama, tako da je napravljen plan koliko svako od zaposlenika godišnje može pristupiti tim seminarima.

U toku 2012. godine Ured za reviziju je zaposlenicima omogućio prisustovanje na 40 eksternih seminara iz oblasti računovodstva i revizije i tim seminarima je prisustvovalo 35 zaposlenika. Pored toga Ured za reviziju je omogućio stručno obrazovanje i usavršavanje za dva zaposlenika Ureda za reviziju.

14.2.2 Interna edukacija uposlenih

Interna edukacija uposlenih se odvijala kontinuirano tokom godine, uz redovan rad, putem uputstava i smjernica. Interna edukacija se odnosila na upoznavanje revizora sa značajnim pitanjima iz oblasti revizije i ostalih uposlenih sa važećim zakonskim i drugim propisima, kako bi se postigla bolja sposobnost osoblja u cilju djelotvornijeg i efikasnijeg obavljanja planiranih aktivnosti u 2012. godini, kao i ostalog unapređenja rada, kroz dogradnju metodologije revizijskog rada i svih drugih elemenata neophodnih za izradu što kvalitetnijeg revizijskog izvještaja. Interna edukacija je posebno značajna za novouposleno osoblje, koje se, kroz probni rad, detaljno uvodi u procese rada i upoznaje sa svim funkcijama iz nadležnosti Ureda za reviziju.

14.2.3 Ostala edukacija uposlenih

- Različiti povremeni seminari i radionice po pozivu domaćih i međunarodnih institucija iz oblasti računovodstva i revizije;
- Eksterni i interni radni sastanci vezano za nacrte zakona;
- Učešće na simpozijima i godišnjim skupovima strukovnih udruženja (ovlašteni revizori, interni revizori, certificirane računovode);
- Edukacija uposlenika u pravnoj službi iz oblasti radnih odnosa i javnih nabavki;
- Edukacija osoblja, na seminarima iz oblasti moderne organizacije i komunikacije u skladu sa Evropskim principima;
- Edukacija iz oblasti IT;
- Edukacija o kancelarijskom i arhivskom poslovanju itd.

14.3 Komunikacije

Prema usvojenoj Komunikacijskoj politici VRI-a u BiH, Planu komunikacija na nivou VRI-a BiH, Politike komunikacija Ureda za reviziju sa okolinom, Vodiča za pristup informacijama, Procedura u odnosima s medijima i Zakona o slobodi pristupa informacijama u FBiH, Odjeljenje je u 2012. godini kontinuirano obavljao i unapređivao poslove iz domena eksterne i interne komunikacije (klijenti, Parlament FBiH, Vlada FBiH, Parlamentarna komisija odgovorna za reviziju, javnost, uposlenici) uz operativnu realizaciju aktivnosti, po ciljnim grupama, koje su zacrtane u Planu komunikacija VRI-a BiH, kako slijedi:

Institucionalna komunikacija Ureda za reviziju, uz upravljanje informacijama, imala je za cilj praćenje i redovno procjenjivanje stavova i mišljenja javnosti o radu Ureda za reviziju, kao i promovisanju rada Ureda za reviziju, putem predstavnika medija i prezentacije putem Web – stranice Ureda za reviziju.

Komunikacija sa ciljnim grupama, koju je Ured za reviziju ostavarivao tokom protekle godine, bila je bazirana na principima:

- Što otvorenija komunikacija, vodeći računa o nadležnosti Ureda za reviziju;
- Ostvarena tako da sve osobe i institucije, koje su uključene u proces revizije primaju iste informacije;
- Ostvarena tako da se prave informacije pružaju blagovremeno.

Ostale aktivnosti iz domena komunikacija odnosile su se na kontakte sa sveukupnom javnošću (po zahtjevima institucija, organa, tijela, pojedinaca, ili samoinicijativno po procjeni Ureda za reviziju, kao i na pisano korespondenciju sa eksternim subjektima po njihovim različitim upitima i zahtjevima

Odnosi s predstavnicima medija i drugih istraživačkih nevladinih institucija – u 2012. godini bilo je više TV i radio istupa, priloga o radu Ureda za reviziju, saopćenja za javnost ispred Ureda za reviziju, press-konferencija, objavljenih intervjua u dnevnoj štampi predstavnika Ureda za reviziju, pismenih odgovora na novinarska pitanja, prijema novinarskih ekipa, samoinicijativnog pisanja printanih medija o revizijskim izvještajima Ureda za reviziju, (prema pregledu raspoloživih dnevnih i sedmičnih novina), prijema ekipa nevladinih istraživačkih centara (Centar civilnih inicijativa, Centar za istraživačko novinarstvo, Centar za humanu politiku, PKF centar-SPEM projekat itd.), okruglih stolova, sastanaka i konferencija na temu revizije, pismenih statističkih analiza i podataka po zahtjevu različitih domaćih i inostranih istraživačkih institucija više puta.

Uz tekuće aktivnosti iz oblasti komunikacija, operativnom realizacijom Plana komunikacija u 2012. godini, obavljeni su i drugi zadaci koji su u nadležnosti Odjeljenja za ljudske resurse, komunikaciju i međunarodne odnose, bilo da se radi o aktivnostima iz nadležnosti Ureda za reviziju ili o povremenim aktivnostima, u okviru radnih komisija imenovanih u Uredu za reviziju, ili radnih grupa koje je imenovao Koordinacioni odbor vrhovnih revizijskih institucija u BiH. Odjeljenje je kontinuirano vršilo ažuriranje personalnih podataka uposlenih vezano za stručno obrazovanje, nadogradnju i napredovanje, kao i druge podataka iz oblasti ljudskih resursa. Unutar Odjeljenja vođene su i druge evidencije (statistički podaci) potrebni za eksterne korisnike, predstavnike medija, nevladinih organizacija i drugih zainteresiranih strana.

U 2012. godini, u organizaciji Odjeljenja, obilježena je godišnjica rada Ureda za reviziju institucija u FBiH (dvanaest godina). Tom prigodom održano je radno druženje svih uposlenika Ureda za reviziju. Organizirana je Panel-diskusija na temu revizije, kojom prigodom su razmijena mišljenja i iskustava iz revizije, u cilju unapređenja rada i postizanja zavidnih rezultata u radu.

14.4 Međunarodna saradnja

Na polju međunarodne saradnje, Ured za reviziju je imao međunarodne kontakte, (po zahtjevima međunarodnih institucija, inicijativa, ili potreba, koje su prethodno procijenjene u odnosu na nadležnost Ureda za reviziju, ili su se odvijali prema odlukama Koordinacionog odbora VRI-a BIH, koji, između ostalog, utvrđuje zajedničku strategiju VRI-a u BiH u odnosu na međunarodnu saradnju i određuje zastupanja u međunarodnim tijelima.

Najčešća saradnja u 2012. godini ostvarena je sa Švedskim državnim uredom za reviziju (SNAO), koji pruža podršku na Projektu institucionalne saradnje na reviziji javnog sektora, što je naročito omogućilo stjecanje savremenih znanja i usvajanja praksi iz oblasti revizije učinka. Koordinacioni odbor vrhovnih institucija za reviziju u Bosni i Hercegovini je, u skladu sa Projektom međunarodne razvojne saradnje, usvojio Plan implementacije Projekta saradnje između VRI-a BIH i SNAO za 2012. godinu i od tada su intenzivirane aktivnosti vezane za rad radnih grupa imenovanih od strane Koordinacionog odbora vrhovnih institucija za reviziju u BiH. Radne grupe su sačinjavali predstavnici sve tri vrhovne revizijske institucije u BiH, koji su dali svoj puni doprinos u radu. Iz zajedničkih aktivnosti članova radnih grupa proizšli su određeni jedinstveni dokumenti, koji se odnose na VRI-e u Bosni i Hercegovini.

Međunarodna saradnja odnosila se i na studijska putovanja u inozemstvo i prisustvovanja raznim kongresima, konferencijama, sastancima i seminarima radi proširivanja stručnih znanja i iskustava drugih zemalja i korisne razmjene iskustava iz oblasti koje su direktno ili indirektno vezane za obavljanje revizijske funkcije.

Menadžment Ureda za reviziju u 2012. godini obavio je i nekoliko studijskih posjeta drugim vrhovnim revizijskim institucijama, radi sudjelovanja na simpozijima, a u svrhu razmjene pozitivnih iskustava iz rada revizijskih institucija (Čehoslovačka, Švedska), a predstavnici Ured za reviziju su u junu 2012. godine sudjelovali u radu Regionalne konferencije u Podgorici.

Po ovlaštenju Menadžmenta Ureda za reviziju, različitim sastancima, seminarima i simpozijima prisustvovali su rukovodioci sektora, kao i drugi uposlenici. Tako su predstavnici Ureda uzeli aktivno učeće u radu preko 50 sastanaka.

14.5 Projekti i međunarodne institucije sa kojima je ostvarena saradnja

U 2012. godini nastavljena je ili ostvarena saradnja sa:

- Švedski državni ured za reviziju (SNAO)-na razvoju međunarodne saradnje između vrhovnih revizijskih institucija u BiH i SNAO, sa akcentom na implementaciji Projekta revizije učinka,
- PEFA-upravljanje javnim finansijama,
- USAID Pare-nastavak aktivnosti na unapređenju procesa revizije;
- USAID-aktivnosti Partnerstva za unapređenje ekonomskih reformi za 2012.
- USAID- jačanja uloge parlamentarnih komisija odgovornih za reviziju u Bosni i Hercegovini,
- USAID-modaliteti saradnje VRI u BiH,
- USAID-interna revizija i interna kontrola,
- THE WORLD BANK (a u ime Evropske komisije i Vlade Švicarske)-ocjena javnih rashoda i finansijske odgovornosti,
- Evropska unija- podrška uvođenju javne interne finansijske kontrole u BiH,
- OSCE-interna revizija i interna kontrola-suradnja sa parlamentima,
- Ured Vlade Velike Britanije - SPEM Projekat-upravljanje javnim finansijama,
- SIGMA-Kolegijalna revizija o vrhovnim revizijskim institucijama u BiH,
- Transparency International za BiH - finansiranje političkih partija - revizija javnog sektora-mehanizmi koordinacije,
- USAID-pružanje pravne pomoći u borbi protiv korupcije,
- EU i MM-razvoj administracije i izgradnja institucija sistema u BiH,
- INTOSAI, EUROSAC-kongresi.

15 Zaključni rezime

Cilj svih aktivnosti i zadataka koje je izvršio Ured za reviziju u 2012. godini, uz stalno unapređenje rada i kontinuiranu edukaciju osoblja za vršenje kvalitetne revizije, je kontinuirano podizanje i jačanje kvaliteta rada, osiguranje povjerenja javnosti u pouzdanost revizijskog izvještavanja, s posebnim akcentom na implementaciji preporuka revizije, koje osiguravaju pozitivne pomake u radu revidiranih subjekata, što svakako značajno utječe na disciplinu u trošenju javnog novca, povećanju odgovornosti javnih dužnosnika i povećanju efikasnosti državne administracije.

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine, u skladu sa zakonskim ovlaštenjima i postavljenim ciljevima u misiji i viziji svoga djelovanja želi pružiti pomoći i biti poticaj izgradnji institucija sistema u FBiH na način da predstavnicima zakonodavne i izvršne vlasti omogući ispravno djelovanje u cilju postizanja pozitivnih učinaka na dobrobit cjelokupne zajednice.

Zamjenik generalnog revizora:

Branko Kolobarić, dipl. oec.

s.r.

Generalni revizor

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

s.r.